

Samlingsbeskrivelse: Vennskap 4. trinn

TEMA		FORMÅL
Innhold	Samlingen handler om vennskap. Alle barn har ikke like lett for å få venner, men vi kan arbeide for at alle skal ha gode vennskapsopplevelser i klassen og på skolen.	<p>Gi felles kunnskap om temaet</p> <p>Øve på samtale om temaet</p> <p>Reflektere rundt temaet i fellesskap</p>
Kompetanse til ansatte	<p><u>Livet & Sånn</u> skriver følgende om vennskap i sin lærerveiledning:</p> <p>«Ikke alle trenger å ha mange venner, eller å være sammen med andre hele tiden. Men alle trenger å kjenne at vi hører til. Det finnes mange typer vennskap. Å være skolevenner handler om å være snill og god med alle. La alle være med, se på hverandre med snille blikk, inkludere, invitere og passe på at alle har det bra. Vennskap kan være et sårbart tema.»</p> <p>«Barn kan ha mange venner rundt seg og likevel kjennes seg ensomme. Noen få av barna som er alene synes det er helt fint. Vi må trå varsomt, men vi må prøve å hjelpe så godt vi kan. Om noen uttrykker ensomhet så ikke gå i den vanlige fella med å fortelle eleven at dette er feil: «Ja, men jeg har jo sett deg være sammen med den og den og den ...» Det er ikke det det handler om. Ensomhet handler om å kjenne tilhørighet med de en er sammen med, ikke om å være sammen med andre.»</p>	Øke kunnskap og trygghet i å undervise om temaet

<p>Kunnskapsmål fra LK20</p>	<p>Folkehelse og livsmestring</p> <p>Folkehelse og livsmestring som tverrfaglig tema i skolen skal gi elevene kompetanse som fremmer god psykisk og fysisk helse, og som gir muligheter til å ta ansvarlige livsvalg.</p> <p>Livsmestring dreier seg om å kunne forstå og å kunne påvirke faktorer som har betydning for mestring av eget liv. Temaet skal bidra til at elevene lærer å håndtere medgang og motgang, og personlige og praktiske utfordringer på en best mulig måte. Aktuelle områder innenfor temaet er fysisk og psykisk helse, levevaner, seksualitet og kjønn, rusmidler, mediebruk, og forbruk og personlig økonomi. Verdivalg og betydningen av mening i livet, mellommenneskelige relasjoner, å kunne sette grenser og respektere andres, og å kunne håndtere tanker, følelser og relasjoner hører også hjemme under dette temaet.</p> <p>Kompetansemål:</p> <p>Norsk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reflektere over hvordan språkbruken vår påvirker andre, og hvordan vi tilpasser og endrer språket i ulike situasjoner <p>Samfunnsfag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samtale om vennskap og tilhørighet og hva som påvirker relasjoner • Snakke om menneskeverd, respekt og toleranse <p>KRLE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sette seg inn i og formidle egne og andres tanker, følelser og erfaringer 	<p>Ivareta de overordnede målene i læreplanen knyttet til folkehelse og livsmestring</p> <p>Ivareta kompetansemålene i LK20 knyttet til temaet</p>
<p>Husk</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kosedyr/ball til å sende ut i ringen under avslutningen 	
<p>Tips</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Felles gjennomgang av opplegget sammen med alle voksne – se egen beskrivelse. Ansvar: Avdelingsleder/rektor • Når du øver med kollegaer i forkant, tenk på hva som evt. kan bli en utfordring i din gruppe • Vurder om det må gjøres individuelle tilpasninger ut fra gruppens eller enkeltelevers behov. 	<p>De voksne må legge til rette slik at alle elever får mulighet til å delta</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Noen elever trenger spesiell forutsigbarhet. Dere kan se på samlingsbeskrivelsen og lekene i forkant, i et samarbeid med hjemmet. Tilrettelegge etter behov. Om en aktivitet ikke fungerer så godt, avbryt i tide. Si «Dette greide VI ikke i dag, VI prøver igjen i morgen» Prioriter lekene om du ser at dere går tom for tid eller at elevene ikke engasjerer seg helt i samtalen 	Unngå at leker kan brukes til å mobbe
Organisering av timen		
Ringen	<p>Sett på inngangsmusikk: For Indre Østfold kommune: Can't Stop The Feeling.mp4 For eksterne kommuner: Trolls: Can't Stop The Feeling GoNoodle - YouTube</p> <ul style="list-style-type: none"> Vi rydder klasserom Vi samles i ringen 	Gjenkjennelse Alle kan se alle og føle fellesskap i gruppa
Pusteøvelse og bevegelse	<p>Øvelsen heter «Dragen som lukter på blomstene» Pusteøvelse - Dragen som lukter på blomstene</p> <p>Når du skal gjennomføre pusteøvelsen med elevene, velger du selv om du vil vise filmen eller om du modellerer selv.</p> <p>Dersom du ønsker å benytte en annen øvelse, finner du flere eksempler på https://www.io.kommune.no/tjenester/skole-og-utdanning/robuste-barn/pust-og-bevegelse/</p>	Bevisst på pust, kropp, nærvær, fellesskap og bevegelse
Film og samtale	<p>Film: Venner på skolen Varighet: 3:25 minutter</p> <p><i>Råd ved bruk av filmen: Filmen denne måneden forklarer litt om det spillet mange barn opplever. Dette er vanskelig for oss voksne å se, og kan være vanskelig å tro når vi blir det fortalt. Det betyr ikke at det ikke stemmer, eller at vi ikke kan gjøre noe med det. Når vi får høre om dette, kan vi snakke med de som spiller om det vi har hørt og si «jeg vet ikke om det stemmer, for jeg har ikke sett det selv, men om noe slikt hadde skjedd med meg hadde jeg fått veldig vondt. Jeg vil ikke at noen skal gjøre slikt med hverandre». Så vil den som spiller</i></p>	Gi felles kunnskap om temaet Øve på å snakke om temaet Felles refleksjon

kanskje gå i forsvar, og vi kan bekrefte at «dersom dette ikke stemmer forstår jeg godt at du synes denne praten er ubehagelig, og ikke vil at jeg skal tro slikt om deg.» Som løsningsforslag kan du eventuelt utfordre eleven å gjøre det ekstra tydelig overfor den som kjenner seg brukt i spillet, at eleven ikke spiller vennskap, men vil være snill og god på ekte. Sjekk opp igjen etter noen dager, og ros eleven som eventuelt har klart å gjøre den andre trygg igjen.

Refleksjonsspørsmål til bilde 1:

Hvordan kan det føles å få et stygt blikk?

La elevene komme med innspill, lærer kommer med forslag hvis behov.

For eksempel:

Det føles vondt, man kan bli lei seg, føle seg såret, sint og forvirret. Man kan bli usikker på hvordan man skal forstå den andre og få vonde tanker, som f.eks.: «de andre liker meg ikke», «jeg har ingen venner», «jeg er ikke god nok». Man kan også kjenne det kroppslig, f.eks. ved å få en klump i magen, klump i halsen, kjenne at hjertet dunker fort, bli varm i hodet eller tørr i munnen.

Reflekter gjerne rundt hva vi kan gjøre når dette skjer i vår klasse.

Refleksjonsspørsmål til bilde 2:

Kan man være like god venn med alle?

La elevene komme med innspill, lærer kommer med forslag ved behov.

For eksempel:

Alle mennesker er like mye verdt, men vi kan ikke være like god venn med alle. Vi er forskjellige, og det er lov å ha noen ekstra gode venner. Det er naturlig. Samtidig er det kjempeviktig at vi behandler hverandre med respekt når er sammen på skolen, på skoleveien og på fritiden.

F.eks. hvis to bestevenner er på overnatting en helg er det greit, men hvis de snakker bare om dette på skolen kan andre føle seg utestengt. Det å føle seg litt utenfor av og til skjer med alle, men hvis det vedvarer over tid må man finne ut av årsaken til det. Da er det viktig å snakke med noen om dette, og sammen finne ut av hva man kan gjøre.

Øve på å lytte til andre, dele egne tanker og vente på tur i samtalen

Alle blir sett

	<p>Refleksjonsspørsmål til bilde 3: Hva kan du gjøre for å få flere venner?</p> <p>La elevene komme med innspill, lærer kommer med forslag ved behov.</p> <p><i>For eksempel:</i> <i>Ta kontakt med noen du ikke kjenner så godt, si "hei" og inviter til lek. Bli bedre kjent, still spørsmål, lytt og vær interessert i det de forteller. Inviter med hjem, til lek på fritiden og prøv nye aktiviteter.</i></p>	
Lek	<p>Jeg vil være venn med: <i>Formål:</i> Bevegelse, latter, utfordre intimsoneer <i>Utstyr:</i> En stol til alle – unntatt en. <i>Beskrivelse:</i> Ligner på «Fruktsalat», men er litt mer avansert. Eleven i midten roper ut «Jeg vil være venn med», og et gitt kriterium. Alle som fyller kriteriet må finne seg en ny plass, og utroperen må prøve å kapre en stol, før noen andre tar den. Den som er uten stol, blir neste utroper.</p> <p>Forslag til ting å rope:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle som har hvite sokker • Alle som liker surt godteri • Alle som liker å sove • Alle som har et kjæledyr • Alle som har vært på Østfoldbadet • Alle som liker fiskepinner <p>Tips: Vær veldig obs på at denne leken kan ha subtile former for intern rangering. Dersom du mistenker dette, avsluttes leken – og gruppen må snakke om spillereglene før den settes i gang ved en senere anledning. Det er f.eks. lurt at det ikke er lov å si noe om navn.</p> <p>Eksempler på uønskede utrop: «Jeg vil være venn med</p> <ul style="list-style-type: none"> • alle som liker Selma» • alle som har en Levis-bukse» • alle som synes at Pål ...» 	<p>Øve prososiale ferdigheter</p> <p>Erfare fellesskap og dele gode opplevelser</p> <p>Relasjonsbygging og vennskapsopplevelser</p>

<p>Oppsummering sammen</p>	<p>Vi setter oss i ringen og oppsummerer sammen. <i>Prosess:</i> Sende en ball e.l. rundt i ringen. Alle får ordet etter tur. Elevene sier en ting hver. Det er helt fint å si det samme som de andre, eller noe annet. Vi tar et spørsmål av gangen. Vi bytter spørsmål underveis, f. eks når 5-6 elever har svart.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hva likte du i dag? • Hva lærte du? • Hvorfor er dette viktig? • Hva kan vi øve på? 	<p>Repetisjon</p> <p>Bevisstgjøring</p> <p>Avslutning og lukking av økta</p> <p>Vi lærer å lytte til hverandre og vente på tur og alle blir sett</p>
----------------------------	---	--

